ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 26.01.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

4.

Zákon

zo dňa 21. decembra 1948

o pracovnom pomere domovníckom.

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

Pojem.

§ 1

Pracovný pomer domovnícky vznikne smluvou medzi vlastníkom domu alebo jeho zodpovedným zástupcom a osobou, ktorá sa zaviaže konať domovnícke práce. Osoba, ktorá sa zaviazala konať práce podľa § 4, obdrží za to naturálny byt (§ 7) a odmenu (§ 9).

§ 2

Pre niekoľko domov môže sa zaviazať domovník na konanie domovníckych prác len vtedy, ak je schopný vo všetkom splniť svoje povinnosti.

§ 3

Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na osoby, ktoré domovnícke práce vykonávajú:

1. v budovách, určených výhradne na priemyslové alebo živnostenské účely, ak sú zároveň zamestnané v podniku;
2. v budovách, určených výhradne pre súdy, verejné úrady, ústavy, školy, podniky, fondy a zariadenia, ak sú tieto osoby zamestnancami:
   a) štátu, sväzkov ľudovej správy alebo ostatných verejnoprávnych korporácií,
   b) ústavov, podnikov, fondov a zariadení, náležiacich subjektom, uvedeným pod. písm. a), alebo týmito subjektami spravovaných, bez zreteľa na to, či sú v pracovnom pomere verejnoprávnom alebo súkromnoprávnom.

Práva a povinnosti strán.

§ 4

(1) Domovníckymi prácami sa rozumejú práce, potrebné na udržovanie domu, najmä na udržovanie poriadku a čistoty v dome a na dvore, starostlivosť o osvetľovanie schodišťa, chodieb a iných priestorov v dome, prístupných nájomníkom alebo i iným osobám, dohľad na vodovod, plynovod a zariadenie osvetľovacie, obstarávanie pochôdzok, súvisiacich so správou domu, ako i všetky práce, ktoré sa ukladajú v domoch verejnými úradmi, ako vyvesovania a doručovania vyhlásení a iných úradných upozornení, príkazov a pod.

(2) Domovník dbá, aby v dome, jeho správe sverenom, neboly závady, ktoré sa majú odstrániť vo verejnom záujme. Závady, z ktorých by mohla vzniknúť ujma na živote alebo zdraví ľudí alebo škoda na majetku osôb, v dome bývajúcich, alebo vlastníka domu, je domovník povinný oznámiť ihneď vlastníkovi domu alebo jeho zástupcovi. Domovník je tiež povinný ohlásiť vlastníkovi domu alebo jeho zástupcovi závady a sťažnosti, prednesené mu nájomníkmi.

§ 5

Práce, ktoré nenáležia k správe domu, ale bývajú domovníkom zpravidla sverované, ako čistenie chodníkov a odpratanie snehu s neho, posypávanie chodníkov za poľadovice, pokiaľ je to povinný robiť vlastník domu, obsluha ústredného výhrevného zariadenia, udržovanie záhrady pri dome a pod., sú domovníci povinní konať, len keď sa na to osobitne zaviazali. Za tieto práce im patrí odmena (§ 9, ods. 1).

§ 6

(1) Ak vykonáva domovník i iné zamestnanie mimo domu, alebo je z iného dôvodu neprítomný dlhší čas a vlastník domu nedal na to podnet, musí si domovník obstarať na svoje trovy a zodpovednosť spôsobilého zástupcu. Viac ako tri dni smie byť domovník mimo domu len so svolením vlastníka domu alebo jeho zástupcu.

(2) O vykonávanie domovníckych prác v čase, keď má domovník dovolenku na zotavenie, ktorá mu ako domovníkovi podľa zákona prislúcha (§ 19), sa postará vlastník domu (jeho zástupca); náklady s tým spojené idú na ťarchu vlastníka domu. Ak sú zariadenia, slúžiace správe domu (ústredné uzávery vody alebo plynu, vypínače osvetlenia schodišťa alebo pod.) v domovníkovom byte, je domovník povinný umožniť k nim prístup v čase dovolenky.

§ 7

(1) Domovníkovi náleží naturálny byt s dvoma miestnosťami (izba s kuchyňou a s príslušenstvom podľa povahy domu), spôsobilý na riadne užívanie, pokiaľ možno blízko domových dverí.

(2) Ak nemôže vlastník domu poskytnúť domovníkovi byt, vyhovujúci ustanoveniu odseku 1, náleží domovníkovi primeraná peňažná náhrada. Pokiaľ domovník užíva väčší byt, než na aký by mal podľa ustanovenia odseku 1 nárok, je povinný poskytnúť primeranú náhradu vlastníkovi domu (§ 9 ods. 2).

§ 8

Náklady, spojené s výkonom prác domovníkových (§§ 4, 5), najmä s obstarávaním pomôcok, potrebných na výkon týchto prác, znáša vlastník domu. Ministerstvo sociálnej starostlivosti určí, ktorá časť týchto nákladov môže sa preniesť na nájomníkov.

§ 9

(1) Ministerstvo sociálnej starostlivosti ustanoví po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a s jednotnou odborovou organizáciou a po vypočutí ústredných organizácií (korporácií) majiteľov domov vyhláškou v Úradnom liste, aká odmena náleží domovníkovi vzhľadom na hodnotu konaných prác a na hodnotu užívania poskytnutého bytu za práce domovnícke, ako aj za práce, nepatriace do odboru prác domovníckych, na ktoré sa domovník osobitne zaviazal (§§ 4 a 5).

(2) Rovnako sa určí výška náhrad podľa ustanovenia § 7 ods. 2.

§ 10

Domovník je oprávnený za každé otvorenie domu v čase, v ktorý má byť dom podľa schváleného domového poriadku uzamknutý, požadovať od toho, komu otvára, poplatok. Rovnako mu prislúcha poplatok za domový kľúč, ktorý dostala osoba v dome bývajúca; ak jej dal kľúč vlastník domu sám, je tiež povinný zaplatiť poplatok. Výšku poplatku určí príslušný národný výbor podľa smerníc Najvyššieho úradu cenového v domovom poriadku.

Skončenie pracovného pomeru domovníckeho.

§ 11

1. uplynutím času:

Pracovný pomer domovnícky, dojednaný na určitý čas, zaniká uplynutím tohto času.

§ 12

2. výpoveďou:

(1) Ak sa dojedná pracovný pomer domovnícky alebo ak sa v ňom pokračuje tak, že nie je jeho trvanie určené, môže sa zrušiť obidvoma stranami výpoveďou, danou tri mesiace vopred ku koncu kalendárneho štvrťročia; ak bola dojednaná medzi stranami výpovedná lehota dlhšia než štvrťročná, platí táto dlhšia lehota pre obe strany.

(2) Výpoveď možno dať len na príslušnom súde, v ktorého obvode je byt. O náležitostiach súdnej výpovede, o námietkach proti nej a o konaní o nich platia primerané predpisy civilných poriadkov súdnych o konaní vo veciach nájomných.

3. predčasným zrušením (§§ 13-16).

§ 13

Z dôležitých dôvodov môže ktorákoľvek strana zrušiť pracovný pomer domovnícky hocikedy i bez výpovede. Za dôležitý dôvod sa pokladá každá skutočnosť, pre ktorú nemožno spravodlivo žiadať od strany smluvu zrušujúcu, aby v pracovnom pomere domovníckom ďalej sotrvala.

§ 14

Dôležitým dôvodom, pre ktorý môže vlastník domu pracovný pomer domovnícky zrušiť kedykoľvek i bez výpovede, je najmä:

a) ak sa dopustil domovník krádeže, sprenevery alebo iného činu súdne trestného, ktorý ho robí nehodným dôvery vlastníka domu;

b) ak bola vinou domovníkovou spôsobená značná škoda osobám, v dome bývajúcim, alebo vlastníkovi domu, ak neišlo len o prosté nedopatrenie;

c) ak sa domovník chová napriek písomnému napomenutiu urážlivo voči osobám, v dome bývajúcim, alebo voči vlastníkovi domu alebo voči jeho zástupcovi, alebo ak sa tak chovajú príslušníci jeho domácnosti;

d) ak zanedbáva domovník domovnícke práce alebo práce, na ktoré sa osobitne zaviazal (§ 5), po písomnom napomenutí, dlhší čas alebo ak sa zdráha podrobiť sa príkazom, daným pre správu domu, ktoré nie sú v rozpore so záujmom verejným.

§ 15

Dôležitým dôvodom, pre ktorý môže domovník pracovný pomer domovnícky zrušiť kedykoľvek bez výpovede, je najmä:

a) ak je, alebo ak sa stane neschopným konať domovnícke práce alebo práce, na ktoré sa osobitne zaviazal (§ 5), alebo ak ich nemôže zastať bez ujmy na svojom zdraví;

b) ak mu boly vykázané ako byt (§ 7) miestnosti, odporujúce stavebným, policajným alebo zdravotným predpisom, alebo ak ho obmedzuje vlastník v užívaní bytu;

c) ak sa dopustil vlastník domu alebo jeho zástupca činov, odporujúcich mravnosti alebo urážok proti nemu alebo proti príslušníkom jeho domácnosti, alebo ak nezabránil v takom chovaní svojim ľuďom;

d) ak zadržuje vlastník domu bez dôvodu náhradu hotových výdavkov (§ 8) alebo odmeny (§ 9), alebo ho v nich skracuje;

e) ak porušuje vlastník domu alebo jeho zástupca iné podstatné ustanovenie smluvy alebo zákona, alebo ak sa usiluje zviesť domovníka na nezákonnosti.

§ 16

(1) Pracovný pomer domovnícky, dojednaný pred dňom, ktorým tento zákon nadobudne účinnosť, môže sa zrušiť kedykoľvek bez výpovede tiež vtedy, ak sa domovník nezaviaže prevziať za odmenu čistenie chodníka (§ 5).

(2) Rovnako možno zrušiť kedykoľvek i bez výpovede pracovný pomer domovnícky, dojednaný v čase, uvedenom v odseku 1, s obidvoma manželmi ako domovníkmi, ak sa nedohodnú strany, že v budúcnosti bude domovníkom iba jeden z manželov.

§ 17
Hranice smluvnej voľnosti.

Domovníkove práva podľa §§ 7, 8, 9, 10, 12 a 18 nemôžu sa smluvou ani vylúčiť ani skrátiť.

Záverečné ustanovenia.

§ 18

Pokiaľ v tomto zákone nie je ustanovené inak, vzťahujú sa na domovníkov predpisy, platné pre osoby v pracovnom (zamestnaneckom) pomere, najmä tiež predpisy o mzde a o národnom poistení.

§ 19

(1) Zákon zo dňa 30. januára 1920, č. 82 Sb., ktorým sa upravujú právne pomery domovníkov, sa zrušuje.

(2) Zrušuje sa používateľnosť ustanovenia § 2 vládneho nariadenia zo dňa 31. decembra 1942, č. 1 Sb. z r. 1943, o čistení verejných chodníkov.

§ 20

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1949; vykonajú ho ministri spravodlivosti a sociálnej starostlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.

Erban v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.